Algemene ontwerp-richtlijnen voor alle erven

Hieronder vind je de basisrichtlijnen voor het inrichten van erven van zowel woningen als bedrijven in het buitengebied. In de erfrichtlijnen per landschapstype vind je aanvullende informatie om je erf zo goed mogelijk te laten aansluiten bij het landschap in je omgeving.

Erfinrichting

De boerderij/woning is het hoofdgebouw en staat vooraan

Erven zijn compact en volgen de bestaande verkavelingsstructuur

Erven hebben één inrit (bestaande laanbeplanting behouden en aanvullen)

Minder bestrating geeft een landelijke uitstraling en verbetert de infiltratie van regenwater, een optimale indeling van een bedrijf zorgt voor minder bestrating

Voorzijde erf

Traditionele bebouwing (zoals een hooiberg of bakhuisje) versterkt het landelijke karakter

Erven hebben aan de voorkant een representatieve sfeer: de voortuin met lage gesneden haag (niet hoger dan 1,20 meter) heeft bij voorkeur het karakter van een formele boerentuin met traditionele sierheesters, vaste planten en bloemen (geen coniferen of exotische planten)

Een grote boom of boomgroep op veilige afstand van de woning, mogelijk als markering op de erfgrens (geldt niet voor de polder)

Deel van de tuin als fruitgaard

Zij- en achterkant erf

Landschappelijke inpassing van het erf met inheemse beplanting

Bebouwing hoeft niet volledig verborgen te zijn

Schuttingen en muren als erfbegrenzing passen niet in het landschap

Overige elementen

Versterken van al aanwezige structuren, zoals een bomenrij, houtwal, boomgaard of vrijgroeiende heggen en hagen

Aandacht voor flora en fauna door het inrichten van kleine natte gebieden, het aanplanten van inheemse bessenstruiken en wilde fruitbomen voor insecten en vogels, natuurvriendelijke oevers langs sloten of de aanleg van poelen, bloem- en kruidenrijke randen

Het volledige Landschapsontwikkelingsplan vind je op www.nijkerk.eu/LOP

Slagenlandschap

Erven zijn regelmatig van vorm en bij voorkeur smaller en dieper dan breed

Deel van de tuin als fruitgaard (laagstam- of hoogstam) of eikengaarde

Zijkanten van het erf met hagen, brede houtwallen of boomsingels (knotbomen)

Achterkant van het erf met boomsingel, brede houtwal of langwerpig bosperceel

Naast deze richtlijnen gelden ook de algemene ontwerprichtlijnen voor erven

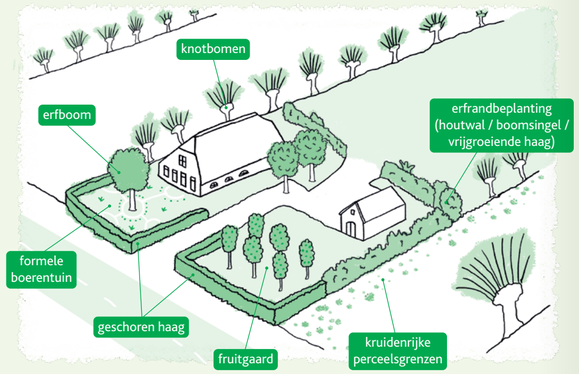

Polderlandschap

Erven staan aan de weg en er is geen beplanting buiten het erf

Deel van de tuin inrichten als boomgaard met laagstamfruit

Zijkanten van het erf begeleiden met hagen

Transparante beplanting langs de erfsloot, zoals knotwilgen of elzen

Ruimte voor sloten en kreken met natuurvriendelijke oevers

Naast deze richtlijnen gelden ook de algemene ontwerprichtlijnen voor erven

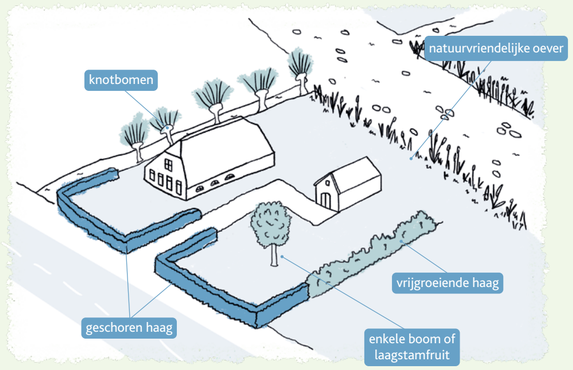

Kampenlandschap

Deel van de tuin inrichten als hoogstam-fruitgaard of eikengaard, mogelijk omheind door een haag van meidoorn

Gesneden haag van de voortuin gaat in de achtertuin over in een natuurlijke haag, houtwal of boomsingel

Inpassen van achterkant bedrijven met bosjes, dichte houtwallen of boomgroepen, waarmee de onregelmatige verkaveling van het landschap wordt benadrukt

Naast deze richtlijnen gelden ook de algemene ontwerprichtlijnen voor erven

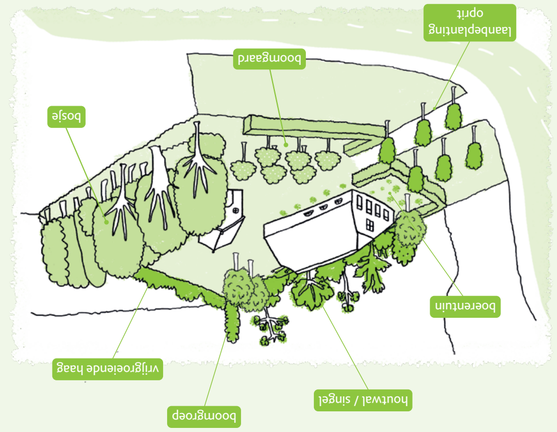

Jonge heideontginningen

Deel van de tuin inrichten als hoogstam-fruitgaard of eikengaard, mogelijk omheind door haag van meidoorn

Gesneden haag van de voortuin gaat in de achtertuin over in een natuurlijke haag, houtwal of boomsingel

Dichte houtwal, boomsingel of geometrisch bosperceel aan de achterkant van het bouwblok, waarmee de rechte lijnen en geometrische structuur van het landschap worden benadrukt

Naast deze richtlijnen gelden ook de algemene ontwerprichtlijnen voor erven

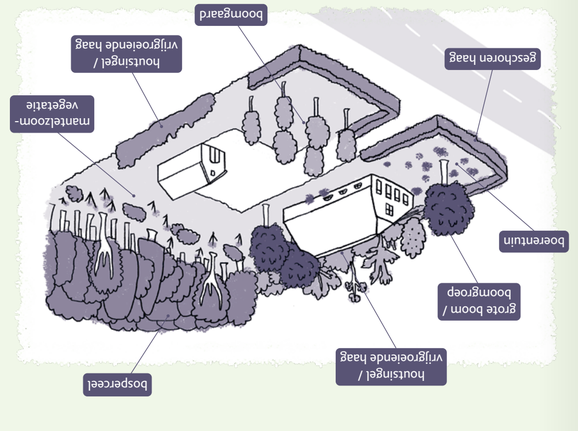

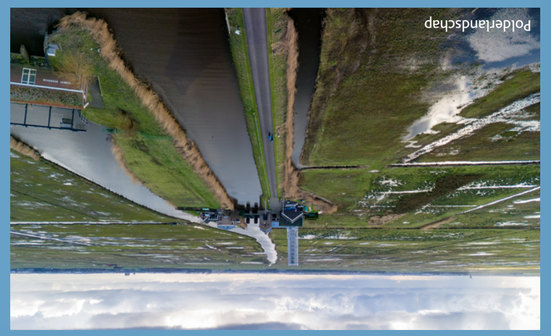
Polderlandschap

De gemeente Nijkerk heeft verrassend veel verschillende landschappen. Die bijzondere landschappen willen we graag behouden voor toekomstige generaties. Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) helpt burgers en bedrijven in het buitengebied om hier een bijdrage aan te leveren.

Deze kaart geeft uitleg over de verschillende landschappen in de gemeente Nijkerk. Op deze zijde vind je praktische richtlijnen om deze landschapstypes te behouden en versterken. Belangrijk is dat de bepalende langs erven en tuinen past in het landschap er omheen. Zo maken we samen het landschap van Nijkerk sterker en mooier!

Het volledige Landschapsontwikkelingsplan vind je op **www.nijkerk.eu/LOP**

gemeente Nijkerk

Landschapsontwikkelingsplan

Richtlijnen erfinrichting

gemeente Nijkerk

gemeente Nijkerk

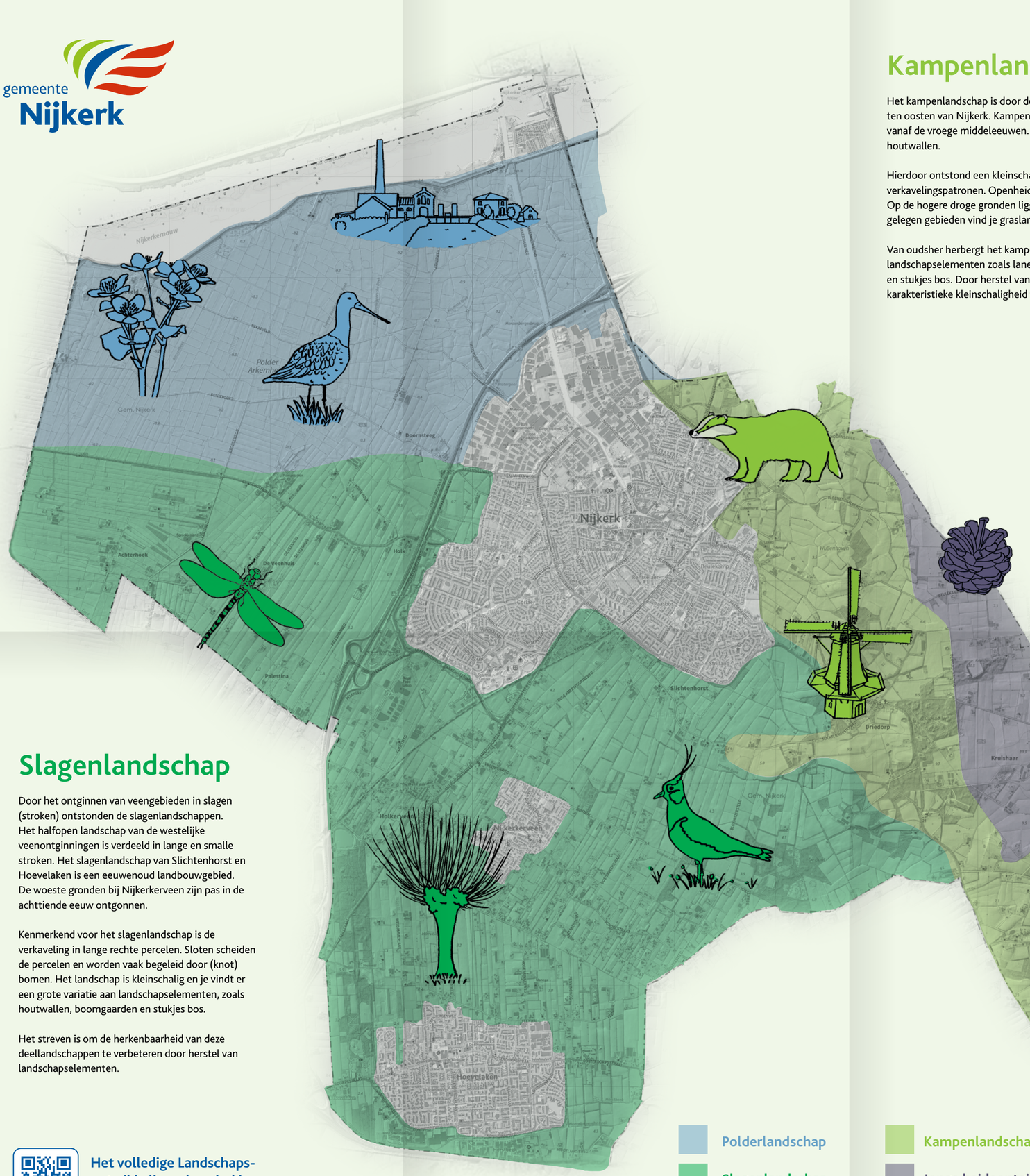

Kampenlandschap

Het kampenlandschap is door de eeuwen heen gecultiveerd op de zandgronden ten oosten van Nijkerk. Kampen waren kleine ontginningen die ontstonden vanaf de vroege middeleeuwen. De percelen waren omgeven door heggen en houtwallen.

Hierdoor ontstond een kleinschalig landschap met onregelmatige verkavelingspatronen. Openheid en beslotenheid wisselen elkaar af en er is reliëf. Op de hogere droge gronden liggen boerderijen, bossen en akkers. In de lager gelegen gebieden vind je graslanden, natte bosjes en beekdalen.

Van oudsher herbergt het kampenlandschap een grote diversiteit aan landschapselementen zoals lanen, houtwallen, bomenrijen, solitaire bomen en stukjes bos. Door herstel van deze elementen kan dit landschap zijn karakteristieke kleinschaligheid terugwinnen.

Op de andere zijde vind je de ontwerprichtlijnen voor de inrichting van erven, zowel algemeen als per landschapstype.

Polderlandschap

Polder Arkemheen ontstond in de veertiende eeuw, toen in dit veengebied de eerste dijken werden aangelegd. Langs die voormalige zeedijken liggen nu wielen (poelen) en rietmoerassen, ontstaan door dijkdoorbraken. De vroegere kreken van de Zuiderzee zijn nog herkenbaar in de kronkelende sloten.

Uniek voor het polderlandschap is de grote openheid. Bebouwing vind je alleen aan de randen; daar liggen enkele huisterpen, ooit aangelegd op pollen (dekzandkopjes). Het gebied bestaat vooral uit graslanden met een hoog waterpeil. Delen hiervan vormen een reservaat voor weidevogels. Karakteristieke elementen zijn de oude kreekpatronen en verkavelingspatronen.

In dit polderlandschap is het van belang om de openheid en kenmerkende verkavelingsstructuren te behouden.

Er zijn drie verschillende verkavelingstypen

De strokenverkaveling in het westen en medenverkaveling in het zuiden zijn regelmatig van vorm. De verkaveling in het noorden van de polder is onregelmatiger en blokvormig.

Strokenverkaveling | Blokverkaveling | Medenverkaveling

Slagenlandschap

Door het ontginnen van veengebieden in slagen (stroken) ontstonden de slagenlandschappen. Het halfopen landschap van de westelijke veenontginningen is verdeeld in lange en smalle stroken. Het slagenlandschap van Slichtenhorst en Hoevelaken is een eeuwenoud landbouwgebied. De woeste gronden bij Nijkerkerveen zijn pas in de achttiende eeuw ontgonnen.

Kenmerkend voor het slagenlandschap is de verkaveling in lange rechte percelen. Sloten scheiden de percelen en worden vaak begeleid door (knot) bomen. Het landschap is kleinschalig en je vindt er een grote variatie aan landschapselementen, zoals houtwallen, boomgaarden en stukjes bos.

Het streven is om de herkenbaarheid van deze deellandschappen te verbeteren door herstel van landschapselementen.

Het volledige Landschaps-ontwikkelingsplan vind je op www.nijkerk.eu/LOP

Polderlandschap
Slagenlandschap
Kampenlandschap
Jonge heideontginningen

Jonge heideontginningen

Het heideontginningslandschap bestond tot 1900 nog grotendeels uit vochtige heide. Dennenbossen, houtsingels en lanen zijn karakteristieke kenmerken van dit landschap waarin openheid en geslotenheid elkaar afwisselen.

De resterende heidegronden zijn zowel uit ecologisch als cultuurhistorisch oogpunt waardevol. In deze natuurgebieden leven zeldzame soorten, zoals de hazelworm, levendbarende hagedis en vlinders als gentiaanblauwtje en zilveren maan. Over de heide lopen rechte zandpaden en er liggen vennen en poelen.

Rechte lijnen en een geometrische opzet in de percelen zijn kenmerkend voor de structuur van de jonge heideontginningen. Bijzondere landschapselementen in het gebied moeten behouden blijven, zoals zandwegen, heiderestanten, natte natuurgebieden, rabatbossen, wallen en greppels.

Tekst: Het Wilde Woord Ontwerp & illustratie: Hallo Mondo Foto's: Adobe Stock, Jabca Bakker.